

Izšla vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega 20, I. nadst. Dopolni naj se pošilja o uradni poti. — Nepriljubljena pisma se ne prejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. — Lastnik koncesije lista „Edinost“. — Tisk: tiskarna „Edinost“. — Telefon uredništva in uprave 11-37. — naročnina znaša: za celo leto 10 K, pol leta 5 K, tri mesece 3 K — za nedeljsko izdajo za celo leto 12 K, pol leta 6 K.

EDINOST

Posamezna številka za Trst in okolico 20 vin., zunaj 20 vin. Oglasi: trgovcev in obrtnikov mm po 20 vin.; osmrtnice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov mm po 50 v. Oglasi v tiskovni listi do 5 vrst 20 K, v aka nadaljna vrsta 3 K. Mali oglasi po 8 vin. beseda, najmanj pa 80 vin. Oglase sprejema izredni oddelček Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošilja o izključno upravi „Edinosti“. Uprava in izredni oddelček se nahajata v ulici sv. Frančiška As. 20. — Poštneizred. račun 841.652.

Odgovor na italijansko spomenico.

Posnemljemo iz včerajšnjega večernega „Laboratorija“ Ljubljana, 29. „Slovenec“ piše: V odgovor na italijansko spomenico je srbsko odposlanstvo objavilo francoskemu časopisu svoje zahteve, ki so: Kraljestvo SHS zahteva aneksijo Trsta, Gorice, Istre, Dalmacije in Banata od Temešvara naprej. Glede Trsta bi se Srbija zadovoljila s tem, da se proglasi za svobodno mesto, ali v nobenem slučaju ne dovoli, da pripade Italiji.

Srbsko ministrstvo se ne bo razšlo.

Poročajo iz Ljubljane, 29. t. m.: Belgradski tiskovni urad javlja: Vesti o demisiji vlade radi položaja zunanje politike niso resnične. Dosedaj še ni prišlo na mirovni konferenci do zaključkov, ki bi dali vladi povod da se razide.

Iz tajne korespondence grofa Czernina.

Iz New Yorka poročajo: Predsednik odbora za informacije je objavil bistvene dele tajne korespondence grofa Czernina (bivšega ministrskega predsednika avstro-ogrškega), urejene od ameriškega agenta v Pragi in določene komisije za odgovornost vojne, ugotovljene v zboru mirovne konference. Iz te korespondence izhaja, da je nadvojvoda Fran Ferdinand delal na to, da bi se v Avstriji ustanovila liga, ki naj bi zaustavila nemško ekspanzijo proti Vzhodu, radi česar ga je cesar Viljem smatral za nevarnega. Ta poslednji je imel oporo v avstro-ogrskih in madžarskih veleposestnikih, ki bi bili hoteli ustanoviti kraljestvo, ki bi bilo le spremnik Nemčije pod vlado princa Eitel Friderika, ki je bil dobil navodilo, naj si pridobi simpatije Madžarov in naj se naloži njihovega jezika. Te listine dokazujejo, da je bil nadvojvoda v oviro Nemčiji ter potrjuje, da pretvezne srbske konspiracije ni bilo.

Odškodnina civilnim žrtvam vojne v Belgiji.

Iz Bruselja poročajo: Na razpravi o načrtu, s katerim se odškodnina, ki naj dobe civilne žrtve vojne, je poročalec izjavil, da je postalo 6000 civilnih prebivalcev žrtve nemških barbarstev, da je število osirotelih v sled vojne ceniti na 7000, a vrhu tega da je bilo nad 125.000 prebivalcev pregnanih od Nemcev. Zahtevane odškodnine se morejo računati na 600 milijonov frankov. V svojem odgovoru raznim govornikom je minister za gospodarske stvari izjavil, da bodo Nemci morali poplačati vse škode, ki so jih povzročili. Poklonil se je na to patriotičnemu čustvu, ubogim pregnancem in občinam — 2500 —, kjer so bile izvršene deportacije.

Francoski senat zahteva popolno poravnavo škod.

V imenu komisije, ki je imela nalogo, da pregleda vsa opustošena ozemlja Francije, je senator Reynaud opisal metodična pustošenja od strani Nemcev. Te škode mora Nemčija popraviti. Govornik je govoril o oficijelnem vandalizmu, ki so ga pretrpeli Reims, San Quentin in Verdun. Nemci se niso zavedali, da so nasilja proti Francozom le utrjala francoski odpor, ne pa da bi bila sklonila Francoze, da bi se priznali kot poražene. Govornik je označil razne nemške krutosti. Senat je soglasno sprejel sklep, ki izraža vročo simpatijo do žrtev in svoje ogorčenje na krutostih, pozivajoč vlado, naj z vneto opozarja zaveznike na pomembnost škod, ki jih je pretrpela Francija, naj znači nemške metode, ki so šle za sistematičnim razdeljevanjem in najizdatnejšim plenjenjem. Sklep zahteva, naj se postopa z najostrejšimi sredstvi, da se vzpostavijo in povrnejo razrušene imovine, da se popravijo vse škode, storjene na imetju in osebah. Sklep zahteva tudi od vlade, naj se pobriga z vso odločnostjo, da se zadobe zakonite kazenske odločbe proti vsem, ki bodo pripoznani kot odgovorni za storjene zločine; vlada naj stori vse možno, da se pospeši materialna vzpostavitev ter omogoči zopetno gospodarsko življenje na osvobojenih ozemljih. Senat je skle-

nil, da je to poročilo Reynalda priobčiti vsem licejem in solam po Franciji, da se prečita učencem.

Zgornji Egipt je izoliran.

Javljajo iz Londona 27. t. m., da je v Egiptu med prvimi in drugim nasipom prerežan brzovod, tako, da je zgornji Egipt izoliran. Begunci iz Tayuma, so prišli v Cairo na 19. zvečer v čolnu po Nilu. Tisti, ki so prišli iz Binissnefa pravijo, da so bili vsi skupaj v hiši, ki je bila obkoljena z okopi in so se mogli tako držati 4 dni, dokler ni prišla pomoč.

Ukrajinci poraženi pred Lvovom.

Poročajo iz Londona, 22. t. m., da so bile ukrajinske čete pred Lvovom po petdnevem hudem boju 18. t. m. popolnoma poražene. Ukrajinci da imajo velike izgube. Iz povelj, ki so prišla v roke Poljakom se vidi, da so Ukrajinci bili obljubili vsakemu vojaku, ki bi udri v Lvov po 4 tisoč kron in pet sežnjev zemlje.

Glas iz občinstva.

Pokojna Avstrija nas je bila dobro založila s tistim, po čemer ljudje najbolj hrepene. Ali, tudi z denarjem je tako, kakor z vsako stvarjo: če ga je preveč — škoduje. Tako je pri nas tudi z denarjem. To pa tembolj, ker njega vrednost pada vedno bolj. Državniki in upravitelji držav, nastali iz bivše Avstrije, si morajo beliti glave, kako bi prišli v okoliščini, kako bi zmanjšali množino denarja in povzdignili njega vrednost.

Najnepriljetneja pa jim je misel na izplačevanje vojnih posojil. Najraje bi jih kar uničili popolnoma. Toda med podpisovalci vojnih posojil je ogromno število taktih, ki so podpisali manjše svote. Ravno ti pa bi bili najhujše prizadeži, če bi se kar napravil križ čez vsa vojna posojila. Koliko jih je, ki jim je vse imetje obstajalo le v nekoliko stotakov, ali par tisočakov in ki so to svoje skromno imetje dali državi začasna na razpolago! A sedaj vidimo, da imajo ravno ti posestniki vojnih posojil večino ljudstva proti sebi, češ: badaki so bili, ker so s podpisovanjem vojnih posojil pripomogli, da se je mogla vojna nadaljevati ter da je vrednost denarja tako strašno padla. Zaključek, ki ga izvaja občinstvo, je: prav jim bodi, zaslužili so, da se vojno posojilo popolnoma črta! Seveda bi se to moglo zgoditi. Ali, kakor vsaka stvar, ima tudi ta dve strani! Črtanju vojnih posojil bi bila posledica ta, da bi se tisoči podpisovalcev vojnih posojil spravili na beraško palico, ali v sirotišnice, kjer bi jih morala javna dobrodelnost vzdrževati — postali bi v breme za državo.

Toda, je tu še neko drugo vprašanje, ki ga ni smeti puščati iz vida, če hočemo pravilno in pravično soditi. Kdo ni videl in občutil do kosti bivšega avstrijskega vojnega režima? Kdo ne ve, kako si je ta režim zasnoval ogromen aparat, ki je z vso silo deloval za podpisovanje vojnih posojil? Bila je cela armada strahovalcev iz birokracije, servilnih „patrijotov“, ki so koprneli po kakem križu, ki naj bi — dičili njih prsa, in pa naleteli priganjačev in ovaduhoj. Kdor se je upiral, je bil v nevarnosti da pride v „črne bukve“, na proskribcijsko listo — slabih patrijotov, ali celo izdajalcev domovine v velikih in težkih časih. In kake posledice so mogle nastati za tistega, ki so mu prilepili označbo „politično nezanesljiv“, to smo videli in opazovali vsi z lastnimi očmi in z grozo. Avstrijski vojni režim je bil krut, neizprosčen, proti vsakomur, ki se mu ni pokoril. Je-li potem kako čudo, da so ljudje podpisovali — neradi, ali iz strahu pred terorjem? Posebno še, ko se je z druge strani ljudi mamilo in slepilo, da sigurneje in koristnejše sploh ni možno naložiti svojih prihrankov, kakor ravno v vojnih posojilih!

Pa je tu še nadaljno vprašanje: ali bi bilo kaj pomagalo, če ljudje ne bi bili hoteli podpisovati? Videli smo, kako je vojni režim znal rekvirirati živino, krmo,

kmečke pridelke, zvonove, piščali orgel, kovino s streh, kotle, svečnike, razne industrijske izdelke itd. itd. Mari je ljudstvo rado in z lahkim srcem dajalo vse to? Ne, dajalo je s težkim srcem in nekatere stvari — kakor n. pr. zvonove — s solzo v očesu. Dajalo je, ker je moralo, pod kruto silo. Dajalo je v strahu, da bi se mu ne dogodilo še kaj hujšega. Ali smemo tudi vsemu temu ljudstvu očitati, da je bilo ono krivo na nadaljevanju vojne in da zato ne zasluži nikakega usmiljenja?!

Istotako, kakor si je znal avstrijski vojni teror izsiliti vsa taka sredstva za nadaljevanje vojne, bi si bil znal tudi izsiliti denarna sredstva na druge načine. Da ni bilo „prostovoljnih“ podpisovalcev vojnih posojil, bi bila vlada odredila prisilna posojila: rekvirirala bi bila tudi denar, kakor je vse druge reči! Saj je tudi — kraj vseli posojil — tiskala vsak mesec za kako milijardo novega papirnatega denarja — brez vsakega kritja seveda. Mesto ene milijarde, bi bila natisnila dve in sedanja krona valuta bi bila še nižja.

Zelo veliko škodo na valuti so povzročili tudi tisti, ki so svoje tisočake doma zapirali, mesto da bi jih bili dali v promet. Ako bi bil vedno ves denar v prometu in ne v zasebnih predelih, ne bi trebalo državi delati toliko novega nekritnega denarja in krona veljava bi bila znatno višja.

Svoje mnenje bi formuliral tako-le: kazni ne sme zadeti tistih, ki so dali svoj denar v promet, pa bodi tudi kot vojno posojilo, pač pa tiste, ki so denar odtegal prometul (Priobčujemo na željo dopisnika, ne pa da bi se hoteli identificirati z vso vsebino teh izjavljaj. Povrnili se bomo še na ta dopis. Prip. ured.

Živila aprovizacijske komisije

za teden od 31. marca do 5. aprila.

KRUH: Normalni odmerek 30 dkg, za delavce pri težkih delih 15 dkg več, po K 1'20. — KORUZNA MOKA: tri četrti kg koruzne moko po K 1'12 kg. — TESTENINE: 1 četrti kg po K 2'04. — RIZ: pol kg po K 1'84 kg. — GRAH: en četrti kg po K 2'40. — LECA: en četrti kg po K 7'20. — FIZOL: pol kg fižola po K 3'60 kg. — KROMPIR: 2 kg na osebo po K 1'60 kg. — KAVA: 10 dkg po K 25— kg. — SLADKOR (šeče v torkli) 15 dkg po K 8— kg. — CIKORIJA: en četrti kg po K 4'80 kg. — JAJCA: 1 jajce sveže po K 1—, — OLJE: 20 cl olja po K 15— liter. Za nakup olja se razdele normalne izkaznice št. 30 (za 20 cl) in dodatne izkaznice št. 115 (za 3 cl). Olje se bo dobivalo od pon. 31. do vštetega pond. 7. aprila t. l., pri čemer je treba priložiti tudi izkaznico za nakup kruha. Normalne izkaznice št. 29 in nadomestne št. 114 za nakup olja veljajo do vštetega ponedeljka 31. marca. — MAST: 10 dkg masti po K 18— kg. Za nakup masti se bodo razdelile normalne izkaznice št. 71 (10 dkg masti). Mast se bo prodajala od ponedeljka 31. t. m. do vštetega ponedeljka 7. aprila. Za nakup masti z normalnimi izkaznicami št. 71 se bodo morali prinesiti tudi dodatne izkaznice, ki se preščinje na št. 16. — SOL: eno osminko kg po 28 vin. kg. — JEZIK: v škattlah po (45 dkg) pa K 10— škattla. — TUNINA V OLJU: 5 dkg (najmanj 10 dkg, največ 30 dkg) po K 28— kg. — SALMON (riba): v posodah po okoli pol kg po K 10— posoda. — ČAJ: največ 10 dkg po K 32— kg. — ŽIVILA, ki se bodo razdelila posestnikom kuhinjskih in ubožniških izkaznic: kava, cikorijska sol. — V RIBJI TRŽNICI: Namočena polenovka po K 9— kg. Nasoljene sardele velike po 40 vin. kos, male po 20 vin. kos. — V PRODAJALNICAH SVINJINE: Kisle zelje po K 1'20 kg, velike nasoljene sardele po 40 vin. kos in male po 20 vin. kos.

Opomni.

Opozarjajo se prodajalne apro. komisije, podružnice in onli rgovoi, ki trgujejo z živili apro. komisije, da ne dajo tedenskega odmerka nobenemu odjemalcu brez dotične izkaznice.

PODLISTEK.

Po častnem večeru Milana Skrbinška.

(Nekaj misli in utisov.)

Umetnik po božji volji, čigar umetnost ne hlata po efektni zunanji patosa, ali puhle teatralike, ampak vre sama iz sebe, kakor jo živi njegova duša takrat, ko prodira v tajne globine človeškega življenja in se opaja ob sladkih glasovih ljubeče besede, ter kipi živahno v izbruhih strasti, obupu in notranje groze...

Pravzaprav je bistvo vsake umetnosti, da je samo rasla: to se pravi: ne ozira se na vzore, niti na zakone, ampak je sama sebi vzor in zakon, ker je nista ustvarila ne človek, ne njegova volja! Ona je produkt srca in notranjih sil, ki delujejo v njem podzavedno, dokler ne najdejo izteka v lepi formi.

Ako to razumemo, potem moramo reči, da se vsaka prava umetnost odteguje kritiki in podbnemu razmotrivanju. Umetnik ustvarja, ker mora ustvarjati, in sicer tako, kakor mu narekuje njegova duša, že od rojstva oblagodarjena z najvišjo srečo življenja: uživati Lepoto, jo občutiti v njenem prabistvu in oznanjevati s silo lastnega ustvarjanja. In to je, kar umetnika ločuje od drugih ljudi, ker mu daje čar božanstva in neomejeno moč nad človeškimi sili.

Mogoče je, da se za hip odtegnemo njegovi oblasti in nas skeptična misel moti, da ne uživamo njegovega umotvora tako, kakor bi sami hoteli... Nekaj je še v nas, kar se tesno drži srca in misli... Kakor da nas je oškropilo blato vsakdanjega življenja in nam pusilo globoko v duši sledove!

A čas je najboljši zdravnik in življenje kovač, ki nam dušo v ognju kuje, dokler ne izkuje iz nje kristala, čistega in jasnega, kot je nebesko solnce sredi daljave... In takrat pride vnovič ura, ko smemo stopiti zopet v hram umetnika, da se naučimo Lepote, ki jo je ustvarila njegova roka! Kajti samo s čistim srcem in neomadeževano dušo smemo stopiti v cerkev, da se pogovorimo z Bogom... In umetnikov hram je cerkev, in njegova dela so oltar, pred katerim moraš poklekniti in moliti! Da, moliti... zakaj uživanje Lepote je molitev, je psalm, ki ga pojo med kadilji in dišavami svečeniki božji...

Gorje pa tistemu, ki ga zadene zla usoda, da ne more nikoli prestopiti hrama božjega! Oropan za najvišjo slast življenja, tava po svetu kakor senca, obložen z lastnimi grehi in počestnim blatom... Ijnj nad samim seboj, ki beži skozi noč in zaman čaka odrešenja...

Očistite torej svoja srca, in stopite v ta hram božji!

Za svojo benečno predstavo si je izbral ravnatelj g. Milan Skrbinšek iz Ljubljane: „Čet'ahove“, in je nastopil z njo v ulogi Osvolda Alvinga, ki smo ga skušali občutiti

s par potezami v svojem zadnjem sestavku. Poleg te tragične figure ima ta prekrasna drama velikega norveškega trageda še eno, oziroma dvoje oseb, ki so pravzaprav glavni stebri vsega dela: Osvoldovo mater Heleno Alving in pastora Mandersa. Helena Alving, katere življenje in tragični konec je znala postaviti pred nas silna ljubenova umetnost v tako visoki, umetniški formi, je osebnost, ki nadkriljuje po svoji globoki tragičnosti celo samega Alvinga in jo moramo šteti med najlepše in največje kreacije dramske literature. Kajti njeno življenje je večno bojevanje in sicer bojevanje na dvoje strani!

Ima — tu mater, ki se bojuje za svoje najdražje, za sina in blye v sebi obenem boj za neko višjo, vscosvojajočo in očiščujočo pravico. „Ako bi bila to, kar bi morala biti, bi stopila pred Alvinga in mu rekla: „Čuj, otrok moj! Tvoj oče je bil prapalica...! Da, in ideal? „Kaj ideal! Kaj bo potem z resnico? Gledajte, pastor Manders: Red in zakon sta, mislim, ki sejeta tu na zemlji vso nesrečo. Zaradi dolžnosti in obzirov sem lagala sinu dolga leta in kdo ve, ali je bilo to dobro? Bila sem šibka in plašna zaradi strahotnega, ki je tičalo v meni in ga nisem mogla rešiti. Pastor Manders! Mi vsi smo strahovi! Ni samo to, ker smo podedovali po materi in očetu, ki se pretaka v nas. To so razna stara, mrtva naziranja in vera. Ne živi v nas, ampak tiči v nas povsod in mi se ga ne moremo rešiti.“

Prodajalne apro. komisije bodo od 31. marca odprte od 7—12 in od 3—5 pop.

Razdeljevanje petroleja.

Ta teden se bo razdeljevalo petrolej posestnikom izkaznic z rdečo črto, ter se bo pri oddaji izkaznic št. 38 preščitnilo št. 13a; posestnikom izkaznic s sivo črto se bo pri oddaji izkaznic št. 38 preščitnilo št. 4a; posestnikom izkaznic z zeleno črto, se bo pri oddaji izkaznic št. 38 preščitnilo št. 3a. Prodajalci petroleja bodo pri oddaji petroleja preščitnili zgoraj imenovane številke, samo brez XX Ia. — Na vsako izkaznico št. 38 se bo lahko dobilo pol litra petroleja. Petrolej se bo prodajal od ponedeljka 31. marca do vseh pet ponedeljk 7. aprila po K 116 liter. Kontrolirale se bodo izkaznice (v ulici Cassa di Risparmio št. 13. II.) do vseh tork 8. aprila. — Se opozarjajo prodajalci, naj ne sprejmejo izkaznic št. 38, ki imajo pečat Zadruga drž. uradnikov, ker člani te zadruge dobivajo petrolej iz svojega skladišča. NB. Prodajalci naj sprejmejo vse izkaznice, št. 38, ki bi nosile pečat kake druge zadruge. Pozivajo se prodajalci petroleja iz okolice, ki so do sedaj dobavljali petrolej z lastnimi sredstvi, naj se obrnejo za dobavo v skladišče v ul. Chiozza, št. 30.

Konjsko meso. Danes, 30. marca se bo prodajalo konjsko meso od kr. vojske po 720 brez kosti in po 520 z kostmi v sledečih mesnicah: Giulia 31, Solitario 7, D. Rossetti 25, Fontana 22, Capo Belvedere 2, Pozzo 18, Molino a vapore 4, Largo Pestalozzi 1, Lazzaretto vecchio 31, Media 52, Becherle 3, Settefontane 24, Alfieri 13, Castaldi 4, Concordia 8.

Prodaja kuriva na rdečo izkaznice po 20 kg, po 40 v kg.

Koks. Sv. Vid: 351—450 (46) Risorta 17. — Nova mlinica: 1—200 (36) Scussa 1. — Sv. Jakob: 601—800 (28) Industria 67 (801—1000 (28) Concordia 5, 1001—1200 (28) P. Diacono 6. — Kladin: 601—750 (22) Kolonja 2. — Rojan 231—350 (19) Rojan 4. — Sladko ogled 10 kg po 1 K kg. — Staro mesto: 1201—1400 (31) Scorzera 8.

Domače vesti.

Razglas. Vrhovno poveljstvo kr. Vojske (glavno tajništvo za civ. zadeve) je v namenu da pospeši produkcijo dobrih knjig za ljudske šole v zasedenem ozemlju z okrožnico 14. n. s. št. 7784 razpisalo natečaj z nagradami L. 25.000, ki so tako razdeljene: 5000 L za šolske knjige v italijanskem jeziku, pisane s posebnim ozirom na duševne nagibe in življenske navade otrok v deželah ob jadranskem morju; 5000 L za šolske knjige v ital. jeziku, ki so pisane za otroke iz Tridenta in Ampezzana; 5000 L za šolske knjige v slovenskem jeziku; 5000 L za šolske knjige v hrvaškem jeziku; 5000 L za šolske knjige v nemškem jeziku. Knjige, ki se bodo predložile, bodo morale biti pisane na temelju didaktičnih načrtov, ki veljajo za imenovane šole z ozirom na odredbe okrožnice od 12. januarja št. 758. Ravnotako se bodo morale oziirati, posebno kar se duha tiče, na učne programe za ljudske šole v Kraljestvu odobrene z dekr. 29. jan. 1905, št. 43. Knjige bodo morale biti originalne in se jih bo predložilo vrhovnemu poveljstvu najpozneje do 30. junija, tudi rokopise po odredbah okrožnice. Posebna komisija, ki jo bo poveljstvo imenovalo, bo razdelila nagrade najboljšim delom, ki bodo oddana pisateljem za objavljanje in všteta med zbirko knjig, ki se ev. določijo za ljudske in meščanske šole. — Gubernatorat.

Iz predavanja prof. Volpe. O tem predavanju, ki se je vršilo te dni, pravi »Lavoratore« v svojem poročilu, da je zajelo osem stoletij italijanske civilizacije. Označil je enega največjih dogodkov sveta: propast rimskega cesarstva. Ali, na ruševinah je nastala nova veličastna stavba. Najrazličnejša plemena so prihajala v Italijo in križala po njej od enega konca do drugega. Najpožrešnejši osvojevalci so se borili na tem spornem ozemlju. Ali, vsi ti osvojevalci so bili premagani in izprobrnjeni od premagancev. Superiornost civilizacije, notranja slabost naslila — sta odločila. Na koncu je napisal »Lavoratore« znamenito besedo, da je delavec št. samo lepih besed, noče, d bi ga samo naganjali, ampak hoče

A ko se reši Helena Alving teh strahov in razgrne pred sinom poslednje zagrinjalo, mora prestat še najhujši boj ob najstrašnejši uri svojega sinu. To smo hoteli povdariti, da bo vsakdo videl vso lepoto in globino, ki jo je Ibsen vli v svojo ustvaritev.

A tudi pastor Manders je sila zanimiv tip. Tvoril lep kontrast k osebnosti Helene Alving v svobodo stremeči, ker nosi na sebi vse solčne in senčne strani starega svetovnega naziranja, okovanega v tesne zakone konservativizma, ki vidi povsod le dolžnosti in ideale ter išče uteh v slasti samozatajevanja tudi za ceno lastne sreče. A življenje, ki vodi svojo pot, ga privede do raznih navzkrižij in končno tudi do vprašanja: Ali je to ves dobiček iz najtežjega boja v mojem življenju? In pred težko obdobjem Helene Alving se zopet vzpne v izpovedanju: To je bila največja zmaga v mojem življenju, Helena... Zmaga nad samim seboj.

V dramati nastopita še dve osebi, ki sta pa tako jasni in plastični, da ju ni treba precej razmotrivati. To sta mizar Engstrand in njegova žena Rozina.

Cetrterova primerna te drame se je vršila v znamenju priskrbi simpatij, ki jih je izkazovalo tržaško občinstvo režiserju — Milenu Skrbinsku na najrazličnejše načine. Že ob prvem njegovem nastopu ga je pozdravil dolgoletni aplavz in ob koncu drugega akta, ko so mu bila podeljena »različna darila«, se je pohvala občinstva izpremenila v burno ovacijo. Na odru je bilo

tudi vzgoje in pouka. —

Javne prireditve in otroci. Pri naših javnih prireditvah, zlasti pri gledaliških predstavah in raznih zabavnih prireditvah, ki so toliko po predmetu prireditve kolikor po dnevnem času in drugih okoliščinah namenjene izključno le odraslim osebam, vpliva marsikterikrat na večino udeležencev prav mučno prisotnost nedorasle dece. Ni moj namen obravnavati ta pojav z vzgojnega ali z zdravstvenega stališča — v obeh pogledih ne more biti dvoma o tem, da nedorasli otroci ne spadajo na take prireditve. In čudno je le, da se doslej nihče pri nas ni oglasil, ki bi bil grajal brezbriznost staršev v tem pogledu; dovoljeno naj mi pa bo, da kot vesten opazovalec našega javnega življenja izrečem mnenje, da ta pojav nikakor ni v korist ugledu, ki ga v ostalem uživajo naše javne prireditve. Mislim, da je tudi v tem oziru vsaka podrobnejša razprava edveč. Priporočati bi torej bilo toliko odboru »Dramatičnega društva«, kolikor drugim našim društvom, ki prirejajo predstave, zabave in plesse, naj nedoraslim otrokom zabranijo dostop k takim prireditvam, ki niso zanje. — Dr. O.

Dražba. Občina naznanja, da se bo v poned. 31. marca t. l. ob 3 pop. prodalo na javni dražbi 50 kvintalov fig v desetih delih po 5 kvintalov in 100 zabojev vina Vermut v 10 delih po 10 zabojev. Blago se nahaja v skladišču v ul. Giorgio Gallatti št. 16, kjer ga vsak lahko ogledu. Prodalo se bo tistemu, ki največ ponudi; blago mora takoj odpeljati.

Izplačanje pokojnin za mesec april 1919. Finančno ravnateljstvo za Julijsko Benečijo poroča: Pokojnine, šolske podpore, gracijali, plače in druge podobne zadeve oseb, ki spadajo v Julijsko Benečijo, ali so sploh rojene v krajih zasedenih od kr. vojske in se sedaj nahajajo v Trstu, se bodo likvidirale in izplačale za mesec april 1919 v dveh sporedih; civilne zadeve od 1. do 8., vojaške od 11. do 16. aprila in sicer: A. Civilne zadeve (pokojnine itd.) V torek 1. aprila 1919 za imena z zač. črkami A—C, v sredo 2. aprila črka D—Q, v četrtek 3. aprila črka H—L, v petek 4. aprila črka M—O, v soboto 5. aprila črka P—R, v ponedeljek 7. aprila črka S—T, v torek 8. aprila črka U—Z. B. Vojaške zadeve (t. j. samo pokojnine vdov, delavcev in invalidov). V petek 11. aprila črka A—E, v soboto 12. aprila črka F—I, v pond. 14. aprila črka K—M, v torek 15. aprila črka N—R, v sredo 16. aprila črka S—Z. Likvidiralo se bo v računskem uradu »oddelek za pokojnine« (trg evangelijske cerkve št. 2 III v sobi št. 131). Pobočnice bodo morale že po dotičnih slučajih, biti opremljene z uradnim potrdilom o življenju, bivanju, času vdovstva in, če se gre za šolske podpore in gracije, tudi z spričevalom, da so dotični sprejemalci v resnici brez sredstev. Razen tega se bo moralo dokazati, da se ima pravico potegniti plačilo (pokojninski dekret itd.) Za tiste, ki stanujejo na deželi, se bo plačevalo na isti način pri davčnih uradih.

Protest občinskega odbora pri gubernatoratu. Ker je občinski odbor slišal, da mislijo drž. oblasti dovoliti, da se odpre tolerančna hiša v nekem poslopju na trgu sv. Justa, je zaključil vložiti pri gubernatoratu protest z zahtevo, naj se vse ukrene, da se to ne zgodi.

Vpokolenci vseh kategorij, izvzemši vojaških, naj pridejo danes, v nedeljo, 30. t. m. ob 11 predpoldne na sestanek, ki se bo vršil v Delavskem domu v ul. Madonnina št. 11.

Orkester Glazbene Matice sprejema še vedno violiniste posebno pa uljudno pozivljem da se javijo in udeležujejo vaji naše mlade glazbene udružbe violisti, violončelisti in kontrabas. Tudi se sprejemajo vsa pihala in tolkala. Novi člani se sprejemajo v Šoli Glazbene Matice vsak dan (Narodni dom). — Dirigent prof. Topić.

Preselitev Češkoslovenskega zastopništva v Trstu. Urad češkoslovenskega zastopništva v Trstu do sedaj v Živnostenski banki, ul. Nuova št. 20 se je preselil v ul. Miramar št. 29, mezzanin.

Zahvala in priznanje. Odbor trž. ž. podružnice CMD. se zahvaljuje najtopleje gđ. Ant. Čargovi, ki je nastopila s svojimi vrdelskimi otroci dvakrat v Narodnem domu v Trstu. S tem je imenovana gospodična zbrala dvakrat našo slov. dečo k poučni zabavi ter pripomogla ženski

rož in cvetja, vencev in raznih darov, ki so mu jih podarili osebni častilci njegovi, člani gledališča, odbor »Dramatičnega društva« in posamezniki. Zaradi točnosti in kronike naj jih navedemo posamič:

Troje vencev s primernimi napisi so mu darovali: Dramatično društvo, člani igralskega zbora in naše dijaštvo. Nekateri njegovi osebni častilci so se ga spomnili s polno usnjato listnico z dedikacijo: Umetniku Milanu Skrbinsku. Obiskovalci tržaškega gledališča. Svojemu režiserju je poklonila gđ. Kavčičeva zlato iglo, istotako gđ. Mezgečeva lepo pisalno orodje in g. Kompara, kulisni mojster, palico s srebrnim ročajem. Posamezniki izmed občinstva so ga obsipali s cvetjem in šopki, da na ta način izkažejo čast in priznanje umetniku in njegovemu kulturnemu delu, ki smo ga bili v teh težkih časih tako krvavo potrebni in ga je on izvrševal med nami s četo svojih mladih ljudi v najusodnejših naših časih daleč od doma in svojcev...

Naj mu to v zadoščenje sladka zavest, da je blazil z njim skrita bolest naših src in jih obenem dvigal k lepšemu, srečnejšemu življenju. Kajti v Resnici in Lepoti je človeško odrešenje... vse drugo je le prazna pena, ki izgine...

Opomba: Poročilo o uprizaritvi te igre v splošnem in podrobnem prinesemo prihodnjik!

podružnici s prejetimi dohodki. Za uspešni rodoljubni trud in delo izreka svojo srčno zahvalo in priznanje odbor trž. ž. podružnice CMD.

Slovensko gledališče. Danes sta dve predstavi. Ob treh popoldne se ponovi tretjič in zadnjič pretresljiva dijaška žaloigra »Red iz pravosti« z g. Kraljem v glavni moški ulogi. — Zvečer ob osmih je prva repriza H. Ibsenove drame »Strahovi« z g. Skrbinskom v glavni ulogi Osvalda. Nove dekoracije je naslikal g. Gašperin. Prodaja vstopnic med 9—12 in eno uro pred predstavo.

Sestanek malih poljedelcev, vrtnarjev in vpokojencev. »Lavoratore« nas prosi, da priobčimo: Mali posestniki-poljedelci in vrtnarji se sestanejo danes ob 3 pop. v veliki dvorani Združenih sedežev v ul. Madonnina 15, in vpokojenci državni in privatni, izvzemši vojaške, danes ob 12 istotam.

Škedenjska ljudska knjižnica deluje zopet vsako sredo od 3—5, in sicer v novih prostorih v Škedenju št. 432. Nakupili smo tudi nekaj novih knjig. — Kdor ima knjigo dalj časa, naj jo nemudoma vrne. — Knjižničar.

Pravilni popoldan bode zopet v petek ob 4 pop. Pri-povedovala bo ga. Stepančičeva. Tokrat bo vstopnina brezplačna, da pridejo lahko poslušati vsi, imoviti in revni.

Iz Rojana. V nedeljo, 24. t. m. se je vršila v Sokolovi dvorani predstava, ki jo je priredila rojanska mladina. V splošnem so igre dobro uspele. Posebno burka-eno-dejanka »Za letovišče«, v kateri sta se posebno izkazala g. Rebec v ulogi pl. Napasena in g. Skok v ulogi plesnega učitelja Lucrezia. O nekaterih bi imel pripomniti, da so uloge premalo memorirali. Sicer pa: le naprej fantje.

M. F.

Srečo je treba imeti. V New Yorku je umrl neki trgovec William Yowkey. Zapustil je 40 milijonov dolarjev najdenju, ki ga je adoptiral, in ki je sedaj star 16 let. Mlad Thomas Austin Yawkey, ki se sedaj nahaja v konviktu v Torrystownu bo gotovo zelo presenečen, ko sliši, da je postal večkratni milijonar.

Hlapec ukrad konja in voz! Pri posestniku Matiju Maršiču v Škedenju št. 561 je bil uslužben še-le 8 dni Stefan Luznik iz Gorice kot hlapec. V četrtek zvečer je prišel domov jako pozno. Naslednjega jutra je prosil gospodarja, če bi dovolil konja, da pripelje iz Trsta kakih 100 kg teže za nekega svojega prijatelja. Gospodar je odgovoril, da da konja proti plačilu. Hlapec je torej odšel s konjem in manjšim vozom, a šel je žnjim tudi 12letni sin gospodarja. Ko sta dospela v ulico Sanità pred gostilno v hiši št. 9, je rekel hlapec, da se nekoliko ustavi v gostilni, da se okrepečata. Pantiču je na to velel, naj čaka v gostilni, dokler se on ne povrne z vozom. To je bilo ob 10 zjutraj. Fant je čakal na to do 2 popoldne, na kar se je povrnil v Škedenj s sporočilom, da hlapca ni bilo več nazaj. In do danes ni ne duha ne sluha po njem! Gospodar je torej ob konja in voz. Konj je bil kakih 16 pesti visok, neskopljen, črnkaste barve, na čelu je imel belo liso, istotako za plečami po eno malo liso na vsaki strani. Voz je bil koleselj s stango rumenkasto pobarvan. Tisti, ki bi nezvestega hlapca in ukradeno blago zasledil, dobi od lastnika 1000 kron nagrade.

Imela sta dober nos! Dva agenta kriminalnega oddelka kvesture sta šla v petek zjutraj po ulici Pietà. Pri tem sta opazila, da je po veži hiše št. 13 razstresena moka. Zasledovala sta stvar in zasledila v nekem bližnjem magacinu 32 vreč bele moke. Na to se je doznalo, da se je prejšnjega dne neki vojaški avtomobil, napolnjen z moko, ustavil pred ono hišo, ter da se je kakih dvajset oseb hitro lotilo razkladanja in prenašanja v omenjeni magacin. Na to so iskali kupcev za moko in res so prodali nekaj vreč. Kar je bilo še v magacinu je seveda oblast zaplenila ter prišla dvolico teh — trgovcev z moko. Pri njih so našli 1300 K in pa ključke magacina. To pot sta imela agenta res dober nos!

Auto jo je podrli. 9letno Adelo Morer je včeraj podrli auto na tla. Bila je zelo poškodovana, ter so jo sprejeli v X. bol. oddetek.

Zmešalo so ji je. Včeraj so se na 30letni Mariji Premri, ki stanuje na Corsu 34, pokazali sumljivi znaki blaznosti. Poklicali so zdravnika, ki jo je dal odpeljati v bolnišnico.

Ujedel ga je pes. 17letnega Antona Miota je včeraj ujedel pes v desno roko. Na zdravniški postaji so mu dali prvo pomoč.

Zopet ti kolesarji! Včeraj ob 11 pred. je v ul. Revoltella neki kolesar podrli gospo Terezo Castellani na tla. Odpeljali so jo v bolnišnico.

Prišel je pod voz. Včeraj je 15letni Emil Terraz prišel pod neko kočijo. Bil je precej poškodovan. Na zdravniški postaji so mu dali prvo pomoč.

Potrjeni srcem naznanjamo vsem tužno vest, da je naš dragi soprog, oz. oče

Josip Ferluga

po kratki bolezni, mirno v Gospodu preminul. Pogreb ljubljenež pokojnika se vrši danes, 30. t. m. ob 3½ pop. iz hiše žalosti Scala Santa št. 391.

Zažujoči ostali:

Antonija, soproga. Josip, Marjan, Anton, Pavel, Rudolf, sinovi

Fran. brat.

Josipina, sinova.

Trst, dne 30. marca 1919.

Novo Pogrebno Podježe.

Ferfolja Frančiška
Gregorčič Josip
zaročena.

TrstDoberdob.

ŽIVNOSTENSKA BANKA
PODRUŽNICA v TRSTU
Ulica Fontana: so vogal ul. Nuova. - Lastna palača.
Delež: glavica K 120.000.000. - Rez. zaklad K 41.500.000
Izvršuje kolateralno vsa bančna in menjalniška transakcija.
Uradne ure od 9 1 pop.

MALI OGLASI

Prodaja kraljeve stroje, tudi p. kvarjene, Sv. Mar. d. zgorja, Bivio 1. - Pangerc.
Prodaja za citre poučuje v sloven. kem. italijan. in nemškem jeziku. - Adelf. Stela, ul. Romagna 26. 3521
Prodaja okroglo mizo, železno posteljo, železni umivalnik, novo samokolnico (carola) zaboj, Scorcola-Sv. Peter 22. V. 33. 3519
Prodaja se meblirana sba v ulici Massimo d'Aeglio 22. IV. 17. 3525
Prodaja u. a. turna prodaja se sprejme. Na. v. pove ins. od. Edinosti. 3527
Prodaja železniška letimacija na im. Josip Oeh se je iz. obila. Najditelj je naprosen, naj. prinese ins. odd. Edinosti. 3527
Prodaja se sprejme. Poas. ul. ul. Torreblanca 19. I. 9. 1 in od 3-o. 3516

Mizarje Hfem, Ul. Erta štev. 3. Komp. 2520
Radi s. litve prodam se popolnoma novo eleg. ntno pisalno mizo. Ul. Ermarora 24, vr. 3, Rojan. 3518
Urar sprejema pravila ur vs. h. vrst; delo točno, cene zmern. Velkavrh, ul. Tigor 5, III. 3457
Učitelj bi poučeval otroke ljud. ske šole. Pridi tudi na dom, Naslov pove ins. odd. 3527

Danes, v nedeljo, e. višijo v bivši sokolovi dvorani (Nar. dom) dve skupni plešni vaji, prva zjutraj ob 9.30, druga zvečer ob 7.30. 32
Urarskega pomočnika šče Aloj. j. Hr. dil v azinu (Istr.)
Ponudbe na isti naslov P199

Trstno in konsumno društvo pri Sv. Ivanu pri Trstu
registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Načelnistvo vabi n. a. zadrugnike na
redni občni zbor
ki se bo vršil
v torek, dne 8. aprila t. l. ob 6 in pol zvečer v spodnji društveni dvorani.
DNEVNI RED:
1. Poslovno poročilo. 2. Predložitev računskih zaključkov za leta 1916, 1917 in 1918 v odobrenje. 3. Volitev načelnistva. 4. Volitev nadzornistva. 5. Slučajnosti.
Sv. Ivan, dne 28. marca 1919.
Pahor Al., l. r. t. č. načelnik.

Gnjati
Iz Bolonje
prve vrste.

Zaloga na debelo
ul. P. L. Palestina 5
(ex Acque)

Velika zaloga vina
likerjev in špirita najboljših tovarn.

Prodaja na drobno in na dehelu. - Cene zmerne.

Trst, Mass. d'Azeglio &

ZAHVALA.
Podpisani se v svojem in v imenu vseh sorodnikov najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način izrazili sožalje o priliki izgube njih nad vse ljubljene poglavarice
Jožefe Kocjan roj. Černe
posebej še v em udeležnikom pri pogrebu osobito č. duhovščini in učiteljstvu. Bog plati!
V Žirah pri Sežani, 29. marca 1919.
Žalujoči ostali.

Dobroznana domača slovenska turška
A. Ferfolja
v Trstu, ulica Torre bianca štev. 26
prodaja vsakovrstna

domača in zunanja vina
najboljše kakovosti po konkurenčnih cenah.
Vsem starim in novim odjemalcem se najtopleje priporoča.

Pekarna
Julij Lekan
v Trstu, ulica Machiavelli
se zopet odpre.
Priporoča se prejšnjim in novim odjemalcem.

Nov prihod
Italijanskega črnega vina 15% stopinj po 7.20 za družino po 6.80. Vino Barbera 8.00.
Gostilina „Al'a conferenza mondiale“
ulica Tintore št. 8. — SAKSIDA.

Tržaška posojilnica in hranilnica
— registrovana zadruga z omejenim poroštvom —
vabi na
XXVII. redni občni zbor
ki se bo vršil v veliki dvorani lastne hiše (Piazza Oberdan 2) v Trstu
V prvem sklicanju 18. aprila 1919 ob 6 zvečer.
V drugem sklicanju, v smislu § 49. pravil, ko ne bi namreč bil sklepčen v prvem sklicanju
27. aprila 1919 ob 10. uri predpoldne
s sledečim dnevnim redom:
1. Letno poročilo in potrjenje letnega računa.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Poročilo o gospodarstvu z rezervnim zakladom.
4. Razni predlogi.
5. Volitev nadzornistva.
TRST, dne 30. marca 1919.

Tržaška posojilnica in hranilnica
registrovana zadruga z om. poroštvom
NAČELNIŠTVO.
*) § 50. Vsak zadrugnik sme pri občnem zboru staviti predloge, kateri niso na dnevnem redu.
O teh predlogih pa občni zbor ne more precej sklepati, ampak le odloči, če se sploh vzamejo v pretres ali če se morajo izročiti posebnemu odseku, ali nadzorstvu, ali pa načelnstvu, da se o njih poroča v bodočem občnem zboru. Ti predlogi se morajo postaviti na dnevni red bodočega občnega zbora.

Zobozdravnik Dr. Mraček
Trst — Corso 24 — I. n. — Trst.
Ordinira od 9—12 dop. in od 3—6 pop.
Brezbolestno izdiranje zob, plombiranje in umetni zobje.

Zlato, srebro in dragulje
kupi po najvišjih cenah dobroznana urarna in zlatarna **A. Povh**, v Trstu, Barriera vecchia 3

PELLEGRINO CINCELLI
Trst — ulica Maicanton štev. 9 — Trst
Hiša ustanovljena leta 1828.
Kože in usnje za ženske in moške, Box in Chevreaux, lak, podlage in vsakovrstni predmeti za čevlje l. t. d. l. t. d.
Vse po ugodnih cenah. Posrežba točna.

Grandi Magazzini
Orler

Glavna tvrdka v Trstu katera
dobavlja vsakovrstno blago.

Na debelo. Na drobno.

Najnovejši prihodi:

Velika zaloga moškega in ženskega blaga.
Oddelek preskrbljen z svilami različnih vrst.
Na tisoče kosov črtanega kretona, bombažnega
folarda, svile-etamine, francoskega in angleškega; zephir, creps.

Mlekarna M. Mosetig

uljudno naznanja svojim odjemal-
cem, da prihaja zopet mleko s
Krasa, znano kot prvovrstno. —
Priporočam se cenjen. občinstvu.
- Prodaja na drobno in debelo. -

Zaloga drv

ZAFRED FRAN, Campo Bevedere št. 1.
Na drobno in debelo.

Rava Santos superior	R 34
" S. Salvador	R 36
" S. Domingo	R 36
" Guatemala	R 36

prodaja

Ivan Hlabse

ulica Campanile 21.

Za preprodajalce popust.

Umetni zobje z in brez čeljusti, zlate
— krone in obročki —

VILJEM TUSCHER, konc. zobotehnik

Trst, ul. 30. oktobra (ex Caserma) št. 13, II.

— Ordinira od 9 predpoldne do 6 zvečer. —

Došla je

velika množina najboljšega vina, ZGANJA, RUMA, KO-
NJAKA, in SPIRITA po najnižji ceni.

TRST, ulica Amalia 10, ali pa direktno
iz ekspoziture molo Giuseppina.

Tvrdka APOLLONIO.

Vsaki dan novi dohodi

Vsaki dan novi dohodi

Dobroznana trgovina manifakturnega blaga

G. N. RAVALICO

v Trstu, ul. Vincenzo Bellini štev. 13 (poleg cerkve Sv. Antona novega)

ima veliko izbero sledečega blaga:

Zefiri za sralce, sukno za gospe, izgotovljeno
žensko perilo, moške in ženske nogavice itd.
vse po konkurenčnih cenah.

Vsaki dan novi dohodi

Vsaki dan novi dohodi

Tel. 24-95.

VINO

Tel. 24-95.

iz prvih istrskih, italijanskih in dalmatinskih
kleti, v prosti luki in v zalogi, kakor tudi žganje
in raznovrstne likerje prodaja po konkurenčnih
cenah tvrdka RACE & C. Trst, Piazza Giuseppina 1.
Riva Grumula 2.

Postrežba točna.